

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 20 augustus 2009

MEDITATIE

Blijde Boodschap

*"De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de Heere Mij gezalft heeft om een blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen; Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebroke-
ne van harte, om den gevangene vrij-
heid uit de roepen, en den gebondenen
opening der gevangenis," (Jes. 61:1).*

Jesaja wijst in deze tekst op de komende Messias. In Lukas 4 vers 21 lezen we ten aanzien van deze tekst: "Heden is deze Schrift in uw oren vervuld."

In de synagoge van Názareth heeft de Heere Jezus gewezen op de vervulling van deze woorden. Toch heeft de Heere in Názareth niet veel krachten gedaan. "En Hij heeft aldaar niet vele krachten gedaan, vanwege hun ongelooft." (Matth. 13:58). De mensen werden met 'toorn vervuld' (Luk.4:28) over Hem. Wat is het ongelooft toch een verschrikkelijke macht. Het houdt God en Christus verdacht en het verwerpt de boodschap van Gods genade. Hebben wij al leren zuchten onder de kracht van het ongelooft? Jesaja wijst op de Heere Jezus. Hij

De Geest des Heeren HEEREN is op Mij.

Jesaja 61 : 1

staat op de eerste plaats. Hij is de grote inhoud van het heilshandelen Gods. In Hem immers is de wet volbracht en de schuld betaald. Zonder Christus is er geen sprake van zaligheid. Steeds opnieuw moet Hij worden aangewezen als het enige fundament van de zaligheid. Hebben wij dat fundament al leren benodigen? Werden al onze gerechtigheden al een wegwerpelijk kleed? Dat is nodig om de zaligheid in Christus te omhelzen. Jesaja tekent Christus in Zijn ambtelijke bediening. Hij is gezalft door God de Vader met de Heilige Geest. Zonder mate is de Geest op Christus. Hij is een volstrekt bekwaam en gewillig Zaligmaker. De Geest maakt Hem bekwaam om het grote werk der verlossing van zondaren te verrichten. Hij droeg de toorn van God. Hij baande de weg naar God. Hij schenkt

geloof, hoop en liefde aan Zijn kinderen. Laten we toch nooit zoeken zalig te worden buiten Christus om. Dat loopt op een eeuwige teleurstelling uit.

Christus is ook met een gewillige Zaligmaker. De slechtste zondaren kan en wil Hij redden. Hij is meer gewillig dan enig zondaar op de aarde. Hij maakt ook al Zijn kinderen gewillig. Zij gaan luisteren naar Hem. Zij gaan leven voor Hem. Zij gaan Hem nodig krijgen in alle dingen. Wie hebt u nodig voor tijd en eeuwigheid? Waar ligt uw diepste verlangen? Christus brengt een blijde boodschap. Het Evangelie is een goede of blijde boodschap. We lezen dat op verschillende plaatsen in de Schrift. Gods knechten mogen het goede boodschappen. "Hoe lieflijk zijn op de bergen de voeten dergenen, die het goede boodschapt, die den vrede aanbrengt doet horen; desgenen, die goede boodschap brengt van het goede, die heil doet horen; desgenen, die tot Sion zegt: Uw God is Koning" (Jes. 52:7). De kerk des Heeren heeft in deze verloren wereld een goede boodschap te brengen. "O Sion, gij verkondigster van goede boodschap, klim op een hogen berg; o Jeruzalem, gij verkondigster van goede boodschap, hef uw stem op met macht, hef ze op, vrees niet, zeg den steden van Juda: Zie hier is uw God!" (Jes. 40:9). De goede boodschap is geen boodschap van aards geluk of welvaart. Helaas is dat voor velen het belangrijkste in het leven. Het gaat in de goede boodschap om geestelijke weldaden. Het gaat in de goede boodschap om de verzoening met God! Die verzoening is nodig voor onze zonden. God vertoornet Zich schrikkelijk over de zonde. Hij straft schrikkelijk over de zonde. Hij straft de zonde met de tijdelijke en eeuwige dood. De verlossing van de zonde is de goede boodschap. Hij laat Zijn boodschap uitgaan om verloren zondaren te redden. De Heilige Geest maakt mensen zondaar voor God. Dat is nodig. Hij echter laat ook de goede boodschap

Inhoud

- 1 Meditatie: Blijde Boodschap
- 2 Bijbelstudie: Psalm 139 (10)
- 4 Werken voor de kerk
- 5 Tweemaal een ontstellende tijding (1)
- 7 Hoofdbedekking - Niet meer dan een traditie? (3)
- 9 Gezette hoogtijden: Jom Jeroesjalaiem
- 10 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 12 Kerkdiensten

87e jaargang

Nr. 46

van redding in Christus horen. Waar die boodschap in het hart komt, daar zijn alle andere boodschappen overbodig. Dan willen we eerlijk zalig worden. Dan kan dat alleen in de weg van recht. Die weg heeft Christus gebaad. Het kruis van Golgotha is de boodschap dat aan Gods gerechtigheid is voldaan. Zalig als dat de blijde boodschap wordt voor een verblijzeld hart. De goede boodschap komt tot allen. Het Evangelie is een rijke boodschap die God goedertieren zendt aan verloren mensen. Toch nemen niet alle mensen die boodschap aan. Helaas, velen wandelen anders. Zij ergeren zich aan de goede boodschap. In Názareth was dat voluit de praktijk. Zijn dat er velen die het Evangelie verachten. Dat is ontzettend. Laten we daarvoor toch bang zijn. Wie ontvangen de boodschap met blijdschap? De tekst spreekt over zachtmoedigen. In Lukas 4 vers 18 wordt gesproken over armen. Het zijn de armen van geest die de heilsboodschap ontvangen. De armen van geest hebben alles in zichzelf verloren. Die lopen niet met de borst vooruit. Die zijn en beleven dat ze in zichzelf onbekeerd, schuldig en vloekwaardig zijn. Dat is een klemmende realiteit in hun leven. Daar worstelen ze mee. Soms bij dagen en bij nachten. Toch klinkt in het Evangelie de goede boodschap van zaligheid. Wat gaan ze naar die boodschap verlangen. Wat een rijkdom als die bood-

schap kracht doet in hun ziel. Dat is het grote wonder van genade. Dan krijgt Christus een gestalte in hun leven. Dan wensen ze niet anders te weten dan Jezus Christus en Die gekruisigd. Al het andere is maar schade en drek. Kennen wij ook iets van die verbrekende, opzoekende en schenkende genade van Christus? In Hem is dan uw leven. Buiten Hem is enkel de dood. De Heere wil dat ook vandaag schenken!

*Door al Uw deugden aangespoord,
Hebt Gij Uw woord
En trouw verheven.
Gij hebt mijn ziel, op haar gebed,
Verhoord, gered,
Haar kracht gegeven.
Al 's aardrijks vorsten zullen HEER,
Uw lof en eer
Alom doen horen,
Wanneer de rede van Uw mond,
Op 't wereldrond,
Hun klinkt in d'oren.*

Ds. W. Visscher

BIJBELSTUDIE

10

Psalm 139

Psalm 139:7-12

God *is* – Hij is een oneindige en allervolmaakste Geest. Hij is overal, overal tegelijk en overal altijd. Alomtegenwoordig is Hij overal onafhankelijk, onveranderlijk, alwetend, almachtig, volmaakt wijs, doende al wat Hij wil. Hij vervult zowel het machtige heelal als de diepten der zee. Hij onderhoudt zowel de zon, maan en al die miljarden en miljarden sterren, als elk beestje van het ontelbare ongedierte op aarde. En

zoals een vis zonder water niet kan bestaan, een vogel zonder lucht niet kan vliegen, zomin kan de mens buiten God. Want in Hem leven wij, en bewegen ons en zijn wij (Handelingen 17:28). Hij omringt ons zitten en ons opstaan, terwijl Hij ons doorgrondt en kent. Hij is God, maar wij zijn mensen, gebonden aan tijd en plaats. Wij moeten ons verplaatsen om ergens anders te komen, God hoeft dat

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Wvd. hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:
ds. C. Neele, Hyacinthenstraat 1,
2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:
Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de drukker te zijn.
Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

nooit. Wij moeten vaak zoeken omdat we niet weten waar iemand is, maar God hoeft Zich nooit af te vragen waar u bent, want Hij is overal.

Gij meent dat Ik ten enenmale ben gelijk jij

Wij verbazen ons erover dat één mens op miljoenen schermen wordt gezien en zijn stem op talloze plaatsen op aarde wordt gehoord. Maar wie zou durven beweren dat die ene mens overal is? We weten dat we door andere mensen verregaand nagegaan kunnen worden en het maakt ons voorzichtig.

Zijn we ook wel eens verschrikt geweest voor het aangezicht van de alwetende en alomtegenwoordige God? Is dat voor ons wel eens tot een persoonlijke zaak geworden? We belijden met de mond, maar is er ook een doorleven met het hart? Is het niet waar wat de Heere zegt: 'Gij meent, dat Ik ten enenmale ben gelijk jij' (Psalm 50:16, 21). Alsof Mijn ogen zijn als uw ogen, Mijn verstand als uw verstand. U denkt het zelfs beter te zien en te weten dan Ik. Ook zegt u: Immers zal de duisternis mij bedekken, de mensen zien het niet! - zonder te beseffen dat voor Mij de nacht is als de dag en dat de schaduw des doods de werkers der ongerechtigheid voor Mij niet verbergt (Job 34:22). O mens, wat is dat alles anders dan het woelen van de dwaas in uw hart: Er is geen God?

Wilt u zondigen, zoek een plaats waar God niet is, of een plaats waar de duisternis u voor Hem bedekt. Wilt u het bidden nalaten? Ga naar een plaats waar God niet aangeroepen kan worden. Wilt u Hem ontgaan? Probeer dan buiten het bereik van Zijn rechterhand te komen, zodat Hij u niet grijpen kan. 'Al groeven zij (tot) in de hel', zegt de Heere, 'zo zal hen Mijn hand vandaar halen; en al klommen zij in de hemel, zo zal Ik hen vandaar doen nederdalen...., en al verborgen zij zich van voor Mijn ogen in de grond van de zee, zo zal Ik vandaar een slang gebieden, die hen zal bijten' (Amos 9:2).

Waar zijt gij?

De geestelijke dode mens leeft gescheiden van God. Met zijn verduisterd verstand merkt hij niet op dat hij een toonbeeld is van Gods lankmoedigheid. Job zegt: 'In het goede verslijten zij hun dagen, en in een ogenblik dalen zij in het graf.

Waar zou ik heengaan voor Uw Geest en waar zou ik heenvlieden voor Uw aangezicht?

Nochtans zeggen zij tot God: 'Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust' (Job 21:13, 14). We doen als Achab, die van de profeet Micha gehoord had dat hij sterven zou als hij ten strijde trok. Hij geloofde er meer van dan hij wilde weten, maar verborg zich door zich te kleden als een gewoon krijgknecht. Alsof hij dan de dood zou kunnen ontgaan. We zijn als onze eerste ouders die zich voor Gods aangezicht verscholen in het midden van het geboomte (Genesis 3:8). Zouden ze ooit tevorschijn zijn gekomen, als ze niet onwederstandelijk geroepen waren? 'Waar zijt gij,' riep God. Hij noemde Adam niet bij zijn naam. Het kind had immers altijd gewandeld met zijn Vader, verheerlijkend zijn God. Maar toen de Heere wandelde in de hof en Zijn stem gehoord werd aan de wind des daags, naderde Adam niet meer tot Hem als Zijn beminde. Met eerbied: God zag uit, maar bleef alleen. De gemeenschap was verbroken.

God riep hem: Waar zijt gij? Toen stond Adam op en ging zijn Rechter bevend tegemoet. Ik ben naakt, zei hij, alsof hij zich niet met vijgenbladeren had bedekt. Ik heb gegeten, bekende hij, waarmee hij zeggen wilde: Nu blijft naar Uw rechtvaardig oordeel de dood over. Maar toen antwoordde God: *Ik zal* - openbarend eeuwige liefde en wijsheid door de moederbelofte te verkondigen. Aan doodschildige mensen werd het leven aangewezen in het Zaad der vrouw. Verbondsverbrekers werd een rok van vellen omgedaan door een verzoend Rechter. Daarna werden zij uit het paradijs gezonden, Adam en zijn vrouw.

God had ze bijéén gebracht en heeft ze na de val bijéén gehouden. Zie ze tezamen de hof van Eden uitgaan naar Gods bevel. Zie ze gaan met gebogen hoofden, diep beschaamd en verootmoedigd. Al de dagen van hun leven zouden ze wonen op het aardrijk om hunnenwil vervloekt. In het zweet zijns aanschijns zou Adam

brood eten, met smart zou Manninne kinderen baren. Nooit zouden ze zichzelf vergeven wat ze hadden gedaan. Gods welbehagen geopenbaard in het Zaad der vrouw, zou voor hen een steeds groter wonder worden. Zie ze gaan, Adam en Eva, want hij noemde haar Eva, omdat zij een moeder aller levenden is - uitzijnde naar de komst van Hem, Die hun heil volmaken zou!

Komt herwaarts

Met allerlei soorten vijgenbladeren hebben we onze naaktheid bedekt en tussen allerlei soort geboomte denken we ons te verbergen voor Gods aangezicht. 't Is een wonder van genade als Hij van een mens een zoeke van Zijn aangezicht maakt. Waar zijt gij? O, er is geen plaats waar God niet is. Er is dus ook geen plaats waar Hij Zijn almachtige genadekracht niet zou kunnen bewijzen.

Welgelukzalig is de mens die Hij verkiest en doet naderen! Ze zullen komen met gewezen en met smekingen zal Hij ze voeren, in een rechte weg, waarin zij zich niet zullen stoten (Jeremia 31:9^a). Want tot Zijn deugden behoren ook Zijn *barmhartigheid* en *genade*, die Hij op grondslag van recht en gerechtigheid openbaart. Christus heeft al Gods deugden verheerlijkt en Zijn volk door recht verlost.

Och arme ziel, Hij doe u Zijn stem horen, voor het eerst of opnieuw: Waar zijt gij, waar blijft gij? Komt, komt herwaarts, allen die vermoed en belast zijt, en Ik zal u rust geven! O wonderlijke en zoete rust van de grote Rustverwerper en Rustaanbrenger! David mocht er in delen. Door Gods goede Geest werd hij geleid in dat effen land. In vers 2-5 van Psalm 139 zegt hij zevenmaal *Gij*, en na vers 6 zevenmaal *ik*. Het was voor hem een persoonlijke zaak geworden. Genade heerste in zijn hart en hij riep uit: HEERE, Gij weet het alles. Hij overdacht Gods overaltegenwoordigheid en bepeinsde dat onbevattelijke, dat God nooit van hem gescheiden was en dat hij zich ook nooit aan Hem zou kunnen onttrekken. Dit nu was voor hem tot vrede en blijdschap van zijn hart. Hij verlustigde zich in zijn alwetende en alomtegenwoordige Verbonds-God.

(wordt vervolgd)

Barneveld,

ds. C. Hogchem

Werken voor de kerk

In de serie "Werken voor de kerk" presenteren de diverse deputaatschappen van ons kerkverband zich. Verschillende vragen komen aan de orde: Wanneer en waarom werd het deputaatschap opgericht? Wat is zijn mandaat? Wat zijn de werkzaamheden? Deze maand: het deputaatschap voor evangelisatie in Nederland en België.

De toevoeging "in België" zegt iets over het begin van het evangelisatiewerk vanuit onze gemeenten. In de jaren 1930-1958 verspreidde ouderling J. van der Panne in het roomse zuiden tractaatjes om met mensen in gesprek te raken over de Bijbelse boodschap. Het initiatief ligt in de classis Middelburg, waar men besloot in roomse streken Bijbels te gaan verspreiden.

Na zijn pensionering werd D.P. Polder aangesteld tot evangelist in Merksem, een voorstad van Antwerpen. Daar werd in 1959 de eerste evangelisatiepost van onze gemeenten opgericht.

Van classicaal initiatief naar landelijke organisatie

De verantwoordelijkheid ervoor werd later overgenomen door de Particuliere Synode Zuid, die een commissie voor inwendige zending instelde.

Op 28 mei 1958 werd op een vergadering van de commissies voor inwendige zending van de toen bestaande drie particuliere synoden besloten een Landelijke Commissie voor Inwendige Zending in te stellen. Deze commissie werd in 1965 omgezet in een deputaatschap.

De generale synode draagt het deputaatschap op evangelisatiearbeid te verrichten in Nederland en België. Daarmee erkennen onze gemeenten dat Christus' opdracht 'Gaat heen in de gehele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen' (Markus 16:15) ook evangelisatie in eigen land inhoudt.

Opdracht (mandaat)

De eindverantwoordelijkheid ligt bij de generale synode. Daarom wordt op elke synode rapport uitgebracht over het werk, waarvoor de synode richtlijnen geeft, die vastliggen in een mandaat. Daarin wordt de opdracht

tot het werk vermeld, de diverse taken (beziinning, beleidsvorming, advisering, organisatie, enzovoort) en de werkerterreinen (voornamelijk de evangelisatieposten en evangelisatieprojecten, maar ook de plaatselijke commissies). Daarbij wordt gesteld dat het deputaatschap de eigen bevoegdheden van classes en kerkeraden in acht moet nemen.

Het deputaatschap is uiteindelijk verantwoordelijk is voor de inhoudelijke kant van het evangelisatiewerk en de daarbij te gebruiken methoden. Benoeming en ontslag van evangelisten zijn uitsluitend voorbehouden aan het deputaatschap.

Het deputaatschap is gerechtigd werkcommissies in te stellen en een algemeen secretaris aan te stellen.

Uitwerking in een evangelisatieorde

De praktische uitvoering van het mandaat is vastgelegd in een door de synode opgestelde evangelisatieorde. Daarin wordt de grondslag van het werk genoemd: het Woord van God en als daarop gegrond de Drie Formulieren van Enigheid.

Verder wordt het evangelisatiewerk waarin een classis en het deputaatschap samenwerken, nader geregeld. In dit werk wordt een reglement gehanteerd. Daarin zijn onder andere de kerkrechtelijke en de arbeidsrechtelijke positie van een evangelist nader omschreven.

Maar ook de gezamenlijke financiële verantwoordelijkheid van deputaatschap en classis voor het classicale én het landelijke werk. (Zie voor mandaat en evangelisatieorde de Acta van de Generale Synode 2007, blz. 421-428.)

Evangelisatieposten en evangelisatieprojecten

Het evangelisatiewerk heeft zich in de loop van de jaren flink uitgebreid. Thans is sprake van zes evangelisatieposten: Merksem (vanaf 1959), Alkmaar (1970), Tilburg (1973), Leeuwarden (1977), Emmen (1987) en Amsterdam (1998), waar zes evangelisten werken. Elke evangelist is ouderling van een gemeente, meestal een 'moedergemeente' in de omgeving van de post. Eventuele belijdende leden

onder de bezoekers van een post zijn leden van deze moedergemeente, die ook verantwoordelijk is voor pastoraal werk. Elke evangelist heeft een deputaat als mentor.

Via een classicale commissie, waarin zo mogelijk alle classisgemeenten vertegenwoordigd zijn, wordt de classis binnen wier ressort een post ligt, betrokken bij het werk op de post.

De evangelisten gaan voor in de zondagse samenkomsten. Doordeweeks proberen ze in straatwerk door middel van folders of gesprekken de boodschap van de Bijbel door te geven. Daarnaast geven ze catechisatie en cursussen.

Zij hebben de verantwoordelijkheid voor de inloopgelegenheid en geven voorlichting en leiding aan de vrijwilligers, die bij diverse werkzaamheden helpen.

Nieuwe evangelisten worden, met behulp van de Cursus Godsdienstonderwijs, opgeleid door het deputaatschap.

Ook in de zogenoemde classicale evangelisatieprojecten werkt het deputaatschap nauw samen met een classis: Den Haag, Leidsche Rijn en Rotterdam. Nu, anders dan bij een evangelisatiepost, juist dicht in de buurt van een plaatselijke gemeente. Een belangrijk verschil tussen evangelisatieposten en evangelisatieprojecten is onder meer dat alleen op de posten evangelisten in dienst zijn en dat alleen daar zondagse samenkomsten worden gehouden.

Het werk op de evangelisatieprojecten wordt geleid door een coördinator. Deze is, op vrijwillige basis en in overleg met het deputaatschap, aangesteld door de classis. Met behulp van vrijwilligers probeert hij contacten te leggen met bezoekers van de inloopgelegenheid. Hij geeft ook leiding aan het straatwerk.

Van belang is ook het kinderevangelisatiewerk. Voor belangstellende bezoekers worden bijbelcursussen gegeven. Tenslotte noemen we het maaltijdproject: tegen geringe vergoeding kunnen 'mensen van buiten' (twee)wekelijks een warme maaltijd gebruiken, waarbij altijd een meditatie over een Schriftgedeelte wordt gehouden. In al dit werk is het centrale doel de boodschap van Gods Woord door te geven.

Het deputaatschap heeft ook tot taak plaatselijke commissies voorlichting te geven. Evangelist G. Baan heeft als toeruster hierbij een belangrijke taak.

Commissies binnen het deputaatschap

Het werk van het deputaatschap wordt ondersteund door een aantal commissies. Dit zijn de leatuurcommissie (voor het ontwikkelen van folders en ander evangelisatiemateriaal), de landelijke werkgroep kinderevangelisatie (voor het geven van voorlichting en het ontwerpen van materiaal), de allochtonencommissie (voor voorlichting over allochtonen en het werk onder hen), de commissie publiciteit en geldwerving en de redactiecommissie van het blad "De Evangelist".

Steun en gebed

Het deputaatschap is dankbaar voor de waardering die het werk binnen onze gemeenten geniet. Waardering die ook blijkt uit financiële ondersteuning. Deze ondersteuning blijft ook in de toekomst nodig. David,

sprekende over de gaven voor de tempelbouw, zegt tot de HEERE: 'Wij geven het U uit Uw hand' (1 Kronieken 29:14).

Maar meer nog hebben we van allen die de Heere vrezten het gebed nodig of de Heere ons werk, vooral het werk van de evangelisten, de coördinatoren en de vele vrijwilligers wil zegenen.

In dit werk ontmoeten ze mensen die hun aangezichten harder hebben gemaakt dan een steenrots en hebben geweigerd zich te bekeren (Jeremia 5:3). Maar het is de Heere Wiens Woord is als een hamer die een steenrots te morzel slaat (Jeremia 23:29).

De Heere zegene Zijn Woord tot verheerlijking van Zijn Naam en tot behoud van medemensen.

Ds. A. Schreuder, voorzitter
G.D. Pas, secretaris

der kwam vaak bij het echtpaar Bel op gezelschap. Ik weet nog dat ik er eens binnenkwam toen het gezelschap was. Ik dacht: Hier is iets bijzonders gebeurd. Toen moeder thuiskwam, vertelde ze dat mevrouw Bel had mogen vertellen hoe de Heere kennelijk overgekomen was'.

Bel had enige tijd een winkeltje aan de Varkenmarkt in Dordrecht, vertelt ds. Mijnders. 'Er was een keer onverwachts hoogwater, waardoor de Nieuwe Haven overstroomde. Moeder kon het huis niet meer droogvoets verlaten. Ome Jaap, zoals we Bel altijd noemden, droeg haar toen door het gangetje naar het droge. Bel was oprecht en vaderlijk; een man met een nabij leven. Hij liet ons als jongens nooit ongewaarschuwd gaan en ook bij de klanten aan huis sprak hij vrijmoedig over Gods Woord'.

Bel was wel driftig. Ds. Mijnders was bevriend met zijn zoon Nico. 'We waren nogal ondeugend; we vervingen het SGP-biljet dat Bel voor het raam had gehangen stiekem door een poster met de tekst 'Stem Colijn.' Er kwam een vrouw naar Bel toe: 'Wat valt me dat van je tegen.' Verbaasd keek Bel omhoog en zag het biljet van de ARP hangen. Wie dat gedaan hadden, was voor hem geen vraag. Er zwaaide wat toen we thuiskwamen. Nico kreeg ervan langs en daarna kwam hij achter mij aan. Ik heb toen hard moeten lopen om hem uit handen te blijven'.

Het gezin had een krantenwijk. 'Nico en ik gingen eens in de zoveel tijd het geld innen: een dubbeltje per abonnee. Ik weet nog dat we eens enorm hebben lopen zoeken omdat we een dubbeltje tekortkwamen. Alle beetjes hielpen in die crisistijd'.

Hij zette zichzelf altijd achteruit. Dat was het kenmerk van hem.

Door de Krispijntunnel

Bel verdiende de kost in de groentehandel. 'Onder zijn kar liep een grote hond. Bel was een kleine man. Hij kon zijn hond soms nauwelijks bijhouden. Als dat beest hard liep, kwamen de benen van de groentenboer, die zich aan de kar vasthield, haast los van de grond en werd hij zo meege-

I

Tweemaal een ontstellende tijding

In enkele weken tijd overleden in 1959 twee van de 21 predikanten van de Gereformeerde Gemeenten. In juli 1959 werd eerst ds. J.B. Bel weggenomen en daarna ds. A. Verhagen. Het is een halve eeuw geleden.

'Betrekkelijk nog onverwacht', noemde De Saambinder het overlijden van ds. Bel. 'Zo geheel onverwacht' werd kort daarna ook ds. Verhagen weggenomen. Twee predikanten die nog in actieve dienst waren, 'die de hitte van de dag en de koude van de nacht in de wijngaard des Heeren gedragen hebben'. Een groentenboer uit Dordrecht en een schoenmaker uit Vlaardingen, afgezonderd tot de dienst des Heeren. Ds. Bel had zeventien jaar in de wijngaard mogen werken, ds. Verhagen meer dan een halve eeuw.

Het overlijden van een zwager was voor de 34-jarige Bel het middel geweest waardoor de Heere hem stilzette. 'Hoe heeft de Heere hem aan zichzelf ontdekt, waarvan wij menigmaal iets van hem gehoord hebben, hoewel hij spaarzaam was in het vertellen van hetgeen hij ervaren had.

Hij zette zichzelf altijd achteruit. Dat was het kenmerk van hem', zei ds. L. Rijkssen, die met ds. Bel op de Theologische School had gezeten. 'Het heeft de Heere ook behaagd de rijkdom der genade die in Christus is, in zijn ziel te openbaren en te verheerlijken. Het werd hem vergund door de opening van Gods getuigenis te aanschouwen dat heilgeheim dat Christus zijn zonden wegdroeg, zijn schuld betaalde. Ja, het werd hem vergund in het Goddelijke recht vrijgesproken te worden van al zijn schuld en zonden, en het recht te ontvangen ten eeuwiggen leven'.

'Wat ik heb, kan ik wel op de nagel van mijn vinger schrijven', zei ds. Bel weleens: in het geestelijk leven kon hij het niet doen met wat hij in het verleden had mogen ondervinden. Zo lag het voor hemzelf. Bij anderen was er achting voor de predikant.

Nabij leven

Ds. Bel is omschreven als een man met geestelijke oefeningen en met wijsheid. 'Mijn ouders hadden daarvoor veel achting voor hem', herinnert ds. J. Mijnders zich. 'Mijn moe-

sleept. Ik heb Bel wel horen vertellen hoe hij zijn laatste rit deed voordat hij naar de Theologische School ging. Hij wilde alle handelswaar kwijt, dus tegen zijn gewoonte in ging hij roepend door de straten: 'Mooie bloemkool!' Maar niemand kocht die bloemkool'.

Bel zat er al enige tijd mee wat hij met zijn hond moest. Het ging hem aan het hart het beest weg te doen. 'De hond hield altijd de pas in als de kar bij de Krispijntunnel naar beneden reed. Maar dat deed het dier deze keer niet. Het ging dus in steeds snellere vaart naar beneden, met als gevolg dat de kar tegen de zijkant van de tunnel klapte. De hond was gewond en moest worden afgemaakt. En van de bloemkool was Bel ook af,

Een ongeunstelde, eenvoudige man, maar hij heeft kennelijk vrucht op zijn werk ontvangen.

want die kon niet meer verkocht worden. Zo nam de Heere hem zijn oude broodwinning af voordat Hij hem ander werk gaf'.

Dominee in oorlogstijd

Toen Bel in 1938 tot de Theologische School werd toegelaten, waren daar slechts drie andere studenten: T. Dorresteyn, A. Visser en Chr. van de Woestijne. Evenals Dorresteyn woonde Bel aan de Bethlehemstraat in Rotterdam-Kralingen. Vissers huis was er vlakbij, in de Jericholaan. Van de Woestijne, die nog niet getrouwd was, woonde op de zolder van het tehuis van ouden van dagen. Hij ging daarom vaak naar Dorresteyn om samen de lessen te leren, en het kwam ook weleens tot een gesprek van hart tot hart.

Student Bel kreeg in november 1939 preekconsent. Ds. W.C. Lamain bevestigde hem op 22 september 1942 in Dirksland, zijn eerste gemeente. Doordat er in die oorlogsjaren een vergunning nodig was voor een bezoek aan de kustgebieden, waren de andere predikanten er niet bij. Ouderlingen verzorgden de handoplegging.

Ds. Bel deed de volgende dag intrede met Exodus 3:14: 'En God zeide tot Mozes: Ik zal zijn, die Ik zijn zal. Ook

zeide Hij: Alzo zult gij tot de kinderen Israëls zeggen: Ik zal zijn heeft mij tot ulieden gezonden'.

Mijnders heeft met zijn verloofde eens in de Dirkslandse pastorie gelooft. 'Ds. Bel had in die gemeente een grote plaats; hij voelde zich er thuis. Die zaterdag besteedden we aan het bezoeken van Gods volk'.

Verzet en voedselhulp

Ds. Bel was actief in het verzet tegen de Duitse overheerser. Verder regelde hij voor de gemeenten in Rotterdam, Vlaardingen en Dordrecht voedseltransporten. 'Uit verschillende gemeenten werd hulp geboden. Vooral ook ds. Bel van Dirksland heeft veel voor ons gedaan', schreef ds. G.H. Kersten na de bevrijding aan ds. J. van Zweden in Amerika.

Kort na de oorlog groeide het aantal gemeenten op Flakkee: de Bakkeriaanse groepen in Melissant, Oude-Tonge en Stad aan 't Haringvliet werden in het kerkverband opgenomen en in Ooltgensplaat ontstond een nieuwe gemeente. Daardoor werd in 1948 een zelfstandige classis Middelharnis gevormd.

Als ds. Bel in "Stad" preekte, kwam hij op de fiets. Na de dienst nam hij de catechisatie voor de ouderling waar. Verlegen als ze dan waren, durfden de meeste catechisanten niets te zeggen, maar de predikant zei soms bewust iets verkeerd om hen uit de tent te lokken.

Samen psalmen zingen

Zijn werk op Goeree-Overflakkee onderbrak ds. Bel voor een reis naar de Amerikaanse gemeenten. Daar was ds. Van Zweden al verscheidene jaren de enige predikant. De classis Oost had eerst ds. A. van Stuijvenberg gevraagd enige tijd te komen helpen, maar die moest daar wegens huiselijke omstandigheden vanaf zien. Daarop besloot de classisvergadering van 19 maart 1946 ds. Bel uit te nodigen. Aanvankelijk was er geen plaats beschikbaar aan boord van de schepen van de Holland-Amerika Lijn en vervolgens kon de predikant niet weg vanwege het werk tijdens het winterseizoen. Daardoor duurde het tot 1947 voordat hij kon gaan. De reis duurde van april tot augustus. In Amerika bezocht ds. Bel alle gemeenten, behalve Sunnyside in het verre westen. In het Engels preken kon hij niet, maar samen met de jeugd psalmen zingen lukte wel, en naar de psalters luisterde hij dan maar. De terugreis maakte hij op hetzelfde

schip als de christelijk gereformeerde ds. W. Baaij, die een gemeente in Grand Rapids had bezocht. Beide predikanten leidden een dienst tijdens de zeereis.

Onopgemerkt jubileum

In 1949 werd ds. Bel in Krabbendijke bevestigd. Daar maakte hij in 1953 de watersnood mee. Kort tevoren had hij zijn gemeente al indringend gewaarschuwd dat er oordelen aanstaande waren. Tijdens de ramp ontving ds. Bel geloof dat Krabbendijke gespaard zou blijven. In het dorpje Oostdijk kwamen twee van zijn gemeenteleden om.

Dat ds. Bel in maart 1955 12½ jaar in het ambt stond, had men in zijn gemeente niet in de gaten. De predikant maakte het zelf op een zondagmorgen bekend, met de mededeling dat hij 's avonds een gedachtenisrede zou houden. Als tekst koos hij Psalm 68:20a: 'Geloofd zij de Heere'.

Het talent gezegend

Naast een grote gemeente vroegen de talrijke consulentgemeenten de aandacht. Ds. Bel kreeg ook een plaats in het Curatorium en in enkele deputaatschappen en besturen. Vooral de inwendige en uitwendige zending hadden de liefde van zijn hart. 'Mag een kerk wel de naam van kerk dragen, als daarin aan geen zending gedaan wordt?' schreef hij in 1954 in het eerste nummer van zendingsblad Paulus. 'Het is waar, een zendeling kun je niet maken, maar de Heere kan er ons een schenken. We mogen de blinde heidenen toch niet aan hun lot overlaten'.

Tijdens vergaderingen was ds. Bel geen man op de voorgrond. Hij trad vriendelijk op, maar zonodig ook heel doortastend.

Hij zag zichzelf niet als een begaafd spreker. 'Denken jullie nog weleens om die dienaar met dat ene talent?' vroeg hij eens in een consistoriekamer toen hij er tegenop zag om te gaan preken.

'Een ongeunstelde, eenvoudige man, maar hij heeft kennelijk vrucht op zijn werk ontvangen', zegt ds. Mijnders.

Menigmaal gevreesd

De herder en leraar van Krabbendijke stierf nog onverwacht, al waren zijn krachten al geruime tijd afgenomen door een hartkwaal. Een week voor zijn overlijden preekte hij nog in Giesendam. Op 15 juli 1959 werd ds. Bel

op 66-jarige leeftijd weggenomen. Zijn weduwe overleefde hem meer dan 27 jaar.

Ambtsdragers krijgen, in Gods wijsheid, de vruchten op hun werk soms zelf niet te zien. Zo wordt van ds. Bel verteld dat ná zijn overlijden de vrucht op zijn werk in Krabbendijke openbaar gekomen is.

'Menigmaal hebben wij gevreesd dat het weleens spoedig met hem kon zijn gedaan, bemerkende zijn ernstige hartkwaal, doch dat dit moment zo spoedig komen zou, zal wel niemand

onzer hebben gedacht', zei ds. L. Rijkssen tijdens de rouwdienst. Hij noemde de eenvoud typerend voor zijn 'onvergetelijke broeder, met wie wij zo nauw verbonden waren'.

De Zuid-Bevelandse gemeente was, zo plotseling nog, vacant geraakt. En anderhalve week na de begrafenis van ds. Bel viel er opnieuw een ledige plaats in het kerkverband, toen ook ds. Verhagen werd weggenomen.

(slot volgt)

Scherpenzeel,

L. Vogelaar

3

Hoofdbedekking - Niet meer dan een traditie?

Man en Vrouw in het Licht van de Schepping

Het was Matthew Henry die de bekende woorden schreef: 'De vrouw is gemaakt van een rib uit Adam's zijde; niet uit zijn hoofd om over hem te regeren, niet uit zijn voeten om door hem vertreden te worden, maar uit zijn zijde om hem gelijk te wezen, onder zijn arm om door hem beschermd te worden, en nabij zijn hart om bemind te worden.'

Minder bekend maar even mooi en leerzaam is wat de Engelse bijbelverklaarder schrijft in diezelfde context van Genesis 2: 'Let erop dat eerst Adam geformeerd werd en toen Eva (1 Timotheus 2:13) en dat ze gemaakt werd uit de man en voor de man (1 Korinthe 11: 6 en 9), allemaal zaken die genoemd worden als redenen tot nederigheid, ingetogenheid, zwijzaamheid en onderworpenheid van dat geslacht in het algemeen, en in het bijzonder tot onderwerping en eerbied die vrouwen aan hun mannen verschuldigd zijn (1 Korinthe 11:7). Als de man het hoofd is, is zij de kroon; een kroon voor haar echtgenoot, de kroon van de zichtbare schepping. De man is gezuiverd stof, maar de vrouw is dubbel gezuiverd stof aangezien zij een extra stap verwijderd is van de aarde'.

Matthew Henry verwijst hier dus naar 1 Korinthe 11. Ook al zijn man en vrouw beiden geschapen naar Gods

beeld en gelijkenis, de man is de heerlijkheid van God en de vrouw is de heerlijkheid van de man. Dat staat er in dit hoofdstuk. Als de apostel benadrukt dat de vrouw haar hoofd dient te bedekken in de openbare eredienst, doelt hij op de inzet van Hem Die ons gemaakt heeft. Hij plaatst zowel de man als de vrouw in het licht van de schepping. Wat heeft dat te zeggen voor het onderwerp dat ons bezighoudt?

De heerlijkheid van God en die van de man

In de eerste zes verzen van 1 Korinthe 11 heeft Paulus het licht laten vallen op de overlevering van de apostelen en het Hoofd-zijn van Christus. Het dragen van een hoofdbedekking door vrouwen is niet zomaar een menselijke traditie; het is deel van de apostolische traditie en vloeit voort uit het feit dat Christus als Hoofd boven allen staat. In de volgende zes verzen noemt Paulus nog een derde argument: de positie van man en vrouw in scheppingslicht.

We lezen in vers 7: 'Want de man moet het hoofd niet dekken, overmits hij het beeld en de heerlijkheid Gods is, maar de vrouw is de heerlijkheid van de man'. Het is opmerkelijk dat Paulus niet zegt: 'De vrouw is geschapen naar het beeld van de man'. Zowel Adam als Eva zijn geschapen naar het beeld Gods (Genesis 1:26-27). Beiden waren versierd met kennis, gerechtigheid en heiligheid. Toch

is er een verschil tussen de man en de vrouw. Zoals de man het beeld van God weerspiegelt, zo kan het van de vrouw niet gezegd worden. De man heeft een leidende functie in gezin, kerk en maatschappij. De vrouw is door God geplaatst in een ondergeschikte positie. De man is Gods heerlijkheid omdat in hem goddelijke majesteit en koninklijke heerschappij op een bijzondere wijze tot uiting komen. Dat God soeverein is kan in de man gezien worden, méér dan in enig ander schepsel.

Daarom moet de man het hoofd niet bedekken (vers 7). Als een man dat wel zou doen in de samenkomst van de gemeente, zou dat een ontkenning zijn van zijn bijzondere plaats als Gods beeld en heerlijkheid. De vrouw daarentegen is de heerlijkheid van de man. Zij is uit de man genomen om 'een hulp als tegenover hem' te zijn. Zij is zijn metgezel en bijstand in de taak om namens de Schepper rentmeester te zijn. Niet als heerseres weerspiegelt zij Gods beeld, maar als dienaar onder leiding van haar man. Zij wordt een koningin, als haar man de koning is en ze hem die plaats laat innemen (Charles Hodge).

Dat is de reden dat de vrouw voor Gods aangezicht verschijnt met een gedekt hoofd. Als ze haar hoofd zou ontbloten, zou de heerlijkheid van de man worden gezien. In de samenkomst van de gemeente moet echter alleen Gods heerlijkheid zichtbaar worden. Dat is de goddelijke orde.

Uit de man en om de man

In vers 8 en 9 onderbouwt de apostel zijn betoog door te wijzen op twee zaken die plaats vonden toen Adam en Eva waren geschapen. Allereerst wijst Paulus op de oorsprong van de vrouw. Eva had haar oorsprong in Adam. 'Want de man is uit de vrouw niet, maar de vrouw uit de man' (vers 8). Adam werd niet uit de vrouw geschapen; God schiep hem als het ware rechtstreeks. Bij Eva was dat anders: zij werd geschapen uit een rib van de man. Daarom kon Adam haar aanspreken als 'been van mijn benen, en vlees van mijn vlees' (Genesis 2:23). In 1 Timotheüs 2 vers 12 en 13 zegt de apostel iets dergelijks om aan te tonen dat de vrouw onderworpen is aan de man. Hij schrijft: 'Doch ik laat de vrouw niet toe, dat zij lere, noch over de man heerse, maar wil dat zij in stilheid zij. Want Adam is eerst gemaakt, daarna Eva'. Waarom werd Adam eerst gemaakt? Om leiding te kunnen geven aan de vrouw en het

hoofd van het huwelijksverbond te zijn. De vrouw staat aan zijn zijde, want zij is 'uit de man'. Dat betekent niet dat zij minderwaardig is, maar dat zij een andere positie, een andere aanleg, een andere taak en ook andere gaven heeft.

In de tweede plaats wijst Paulus daarom op het doel waartoe de vrouw geschapen is. 'Want ook is de man niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om de man' (vers 9). Eva is geformeerd als een hulp die bij Adam paste. God had Adam en Eva kunnen scheppen op hetzelfde moment en op dezelfde wijze. Hij deed dat echter niet. Hij schiep eerst de man en nam toen de vrouw uit de man.

De verhouding tussen man en vrouw berust op een scheppingsordinantie. Wat de apostel zegt is dan ook niet tijdgebonden. Het zijn principes die ook vandaag nog gelden en tot uiting moeten komen in het dagelijkse leven en de kerkgang. Dat kan voor velen onderwets en achterhaald lijken. 'We leven toch in een andere tijd', zo wordt er gezegd, 'een tijd van gelijke rechten en vrouwen-emanipatie?' Toch is de Bijbel niet veranderd. Het is Gods getuigenis dat eeuwig zeker is. Soms denkt men dat de onderworpen positie van de vrouw alleen maar het gevolg is van de zonde. Uit het bovenstaande blijkt dat dit allerm minst het geval is. Zeker, na de val in het paradijs heeft die onderworpen positie een bijzonder accent gekregen, een pijnlijk accent dat er voorheen niet was. 'Tot uw man zal uw begeerte zijn, en hij zal over u heerschappij hebben' (Genesis 3:16b). De kanttekening op de Statenvertaling geeft dat als volgt weer: 'Dat is, hij zal macht hebben over u te gebieden, hetwelk uw vlees nu zal lastig zijn, daar het vóór de val niet dan lieflijk was'. Ten gevolge van de zonde is het zachte juk dus zwaarder geworden en schuurt het soms de schouders. Niettemin is de plaats van de vrouw onder de man gegeven met de schepping en niet pas met de zondeval.

Het is triest dat de gevallen mens rebelleert tegen de heilzame inzettingen van zijn Schepper. Aan de ene kant staan mannen die hun leidende positie opvatten als een machtspositie en hun vrouw soms behandelen als een slavin. Aan de andere kant staat de feministische beweging die de door God gegeven gezagsorde in huwelijk en samenleving ondermijnt. In de staat der rechtheid was deze ordening een zaak van vreugde voor man en vrouw beiden.

Iets daarvan wordt ook nu nog gevonden in huwelijken en gezinnen waar liefde woont. Een vrouw die zich bemind en gerespecteerd weet door haar echtgenoot zal met vreugde zijn leiding aanvaarden en zich in liefde aan hem onderwerpen. Omgekeerd zal de man zijn echtgenote beschermen en voor haar zorgen met alle tederheid. Helaas is het vaak zo anders, zelfs onder hen die zich christen noemen! Maar wat God heeft ingesteld verandert nooit. Het misbruik van Zijn gaven heft het goede gebruik niet op. Gods geboden zijn heilig en goed. 'In het houden van die is groot loon' (Psalm 19:12b).

Een macht op haar hoofd

Intussen heeft de apostel Paulus een stevig fundament gelegd voor de conclusie die hij trekt in vers 10: 'Daarom moet een vrouw een macht op het hoofd hebben, om der engelen wil'. Drie woorden in deze uitspraak verdienen onze bijzondere aandacht: de woorden "macht", "hoofd" en "engelen". In het volgende artikel zullen we proberen een antwoord te vinden op de vraag wat engelen te maken hebben met de hoofdbedekking van de vrouw in de christelijke gemeente. Nu richten we ons op die twee andere woorden.

In de eerste plaats vragen we ons af wat dat woord "macht" betekent. In het Grieks staat hier *eksoesia*, een woord dat ook vertaald kan worden met "autoriteit", "vrijheid" of "bevoegdheid" (zie bijvoorbeeld in 1 Korinthe 8:9). Om die reden hebben sommige bijbelverklaarders gesteld dat de hoofdbedekking van de vrouw kennelijk een teken of symbool is van haar gezag, haar waardigheid, haar vrijheid om te bidden en te profeteren. De context van vers 10 maakt echter duidelijk dat deze opvatting onjuist is. De apostel spreekt hier over de onderdanige positie van de vrouw. Ze staat onder het gezag van een ander (let erop hoe hetzelfde Griekse woord gebruikt wordt in Mattheüs 8:9). Het is alleen maar natuurlijk dat zo'n positie ook om een uitwendig en zichtbaar teken vraagt. De vrouw is uit de man en om de man (vers 9). 'Daarom moet de vrouw een macht op het hoofd hebben' (vers 10). Met andere woorden, de hoofdbedekking van de vrouw is een teken van haar onderdanigheid. Door haar hoofd te bedekken geeft zij te kennen dat ze zich gewillig begeeft onder het gezag van haar partner. Ze draagt een "macht" op het hoofd.

Dat brengt ons bij de volgende vraag. Waarom moet een vrouw zo'n teken van onderwerping op haar hoofd hebben? Het antwoord is eenvoudig. Reeds in oude tijden zag men het hoofd als iets dat uitdrukking gaf aan iemands persoonlijkheid en positie. Als iemand een kroon droeg, was hij kennelijk een koning. Onder Israël droeg de hogepriester een andere hoofdbedekking dan de gewone priesters. Als we daaraan denken, gaan we 1 Korinthe 11 vers 10 beter begrijpen. Iemands hoofd staat voor zijn of haar persoon. Je hoofd, dat ben jezelf. Hoewel Paulus niet concreet aangeeft wat voor soort hoofdbedekking gedragen moet worden - het kan een sluier zijn, een hoofdoek, een hoed of iets anders. Waar het om gaat is dat een vrouw haar hoofd dient te bedekken wanneer ze voor Gods aangezicht komt in de gemeente. Dat is geen zaak van stijl maar van gehoorzaamheid.

Niet zonder elkaar

Wil dit alles nu zeggen dat mannen beter of belangrijker zijn dan vrouwen? Hebben mannen reden om zich superieur te voelen en in arrogantie te handelen? Allerm minst! Paulus geeft geen enkele steun aan mannen die teveel lezen in 1 Korinthe 11. Hij wil ieder misverstand voorkomen. Enerzijds is er het gevaar dat vrouwen zich op wereldse wijze willen emanciperen en 'ervoor passen de tweede viool te spelen'; anderzijds dreigt het gevaar dat mannen op kille wijze hun

De verhouding tussen man en vrouw berust op een scheppingsordinantie.

vrouwen willen overheersen en hen behandelen als het zwakkere geslacht. Om die reden voegt Paulus in vers 11 en 12 nog iets toe aan zijn betoog: 'Nochtans is noch de man zonder de vrouw, noch de vrouw zonder de man, in de Heere. Want gelijkwijs de vrouw uit de man is, alzo is ook de man door de vrouw, doch alle dingen zijn uit God'.

De redenering van de apostel is helder. Hij wijst eerst op het feit dat God zowel een man als een vrouw schiep aan het begin van de wereldgeschiedenis. De Heere sprak: 'Het is niet goed dat de mens alleen zij' (Genesis

2:18m). Zonder het vrouwelijk geslacht zou er geen mensheid zijn, geen geschiedenis, en ook geen kerk. De man en de vrouw danken hun bestaan aan elkaar en zijn in hun bestaan op elkaar aangewezen.

Vervolgens wijst Paulus op het feit dat voor God en in Christus er geen onderscheid is tussen mannelijk en vrouwelijk. Dat geldt in het bijzonder het stuk van de zaligheid (Galaten 3:28). Ten slotte zegt hij heel nuchter dat iedere man -met uitzondering van Adam- geboren is uit een vrouw. Eenvoudig gezegd, elke man heeft

een moeder. Bovendien zou niemand ooit wedergeboren kunnen worden uit de Geest als hij niet eerst geboren was uit een vrouw.

In zijn commentaar op vers 12 schrijft Calvijn: 'De een kan niet zonder de ander. Als ze van elkaar gescheiden worden, zijn ze gelijk de verminkte delen van een gehavend lichaam. Laat hen daarom aan elkaar verbonden zijn door deze band van wederzijdse dienst'. Heel puntig merkt de hervormer op dat een man zonder de vrouw zou zijn als een hoofd zonder lichaam en dat een vrouw zonder de

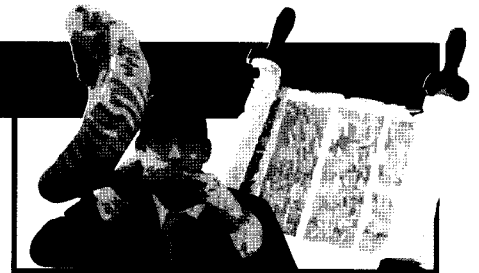
man zou zijn als een lichaam zonder hoofd. We zouden dit de toepassing van 1 Korinthe 11:7-12 kunnen noemen. Hij Die alle dingen heeft ingesteld naar Zijn goddelijke raad eist dat de vrouw haar plaats kent en dienovereenkomstig handelt, maar ook dat de man zijn macht niet zal misbruiken. Is dat niet het recept voor een evenwichtige relatie en het geheim van een gelukkig huwelijk?

(wordt vervolgd)

Lethbridge (Canada), ds. C. Sonneveld

GEZETTE HOOGTIJDEN

Jom Jeroesjalaiem – Jeruzalemdag

In juni 1967 is de oude stad Jeruzalem veroverd door de Israëli's. Er moest zwaar voor worden gevochten. Heel bijzonder was het moment toen de Joodse soldaten de Klaagmuur bereikten. De heiligste plaats voor het Jodendom behoorde weer bij de staat Israël. De sjofar (de ramshoorn) werd geblazen bij de oude muur, terwijl er dichtbij nog hevig werd gevochten om de bevrijding van de gehele oude stad. Joodse spreuken en gebeden werden door een rabbi uitgesproken. Een bijzonder moment in de geschiedenis van het Joodse volk!

Aan het einde van de dag was het duidelijk dat geheel Jeruzalem in handen was van de staat Israël. Moshe Dayan, de toenmalige minister van defensie, sprak die avond de gedenkwaardige woorden: 'Deze morgen hebben de Israëli's strijdkrachten Jeruzalem bevrijd. We hebben Jeruzalem verenigd, de ongedeelde hoofdstad van Israël. We zijn teruggekeerd tot de heiligste van onze heilige plaatsen, om er nooit meer weg te gaan.' Kort na deze gebeurtenis is deze bijzondere dag uitgeroepen tot een nationale feestdag.

De naam van deze feestdag is Jom Jeroesjalaiem, Jeruzalemdag. Het is de bevrijdingsdag van Jeruzalem. Voor veel Joden is het een belangrijke dag. Jeruzalem is immers dé stad voor hen. Zij wordt immers op vele manieren bezongen in de Tenach (het Oude

Testament)? De dichter van Psalm 122 zingt: 'Bidt om den vrede van Jeruzalem; wél moeten zij varen die u beminnen.'

Jesaja schrijft in het 66e hoofdstuk: 'Verblijdt u met Jeruzalem en verheugt u over haar, al haar liefhebbers; weest vrolijk over haar met vreugde, gij allen die over haar zijt treurig geweest.' Ook lezen we in Psalm 137: 'Indien ik u vergete, o Jeruzalem, zo vergete mijn rechterhand zichzelf.' De tranen van het volk in Babel gingen over hun geliefde stad. Zij was verwoest en ook het heiligdom waar de Heere woonde.

Het is opvallend dat juist in deze psalm de hebreeuwse woorden voor 'Jeruzalemdag' voorkomen. 'HEERE, gedenk aan de kinderen van Edom, aan den dag van Jeruzalem, die daar zeiden: Ontbloot ze, ontbloot ze, tot haar fundament toe'. (vers 7) In Psalm 137 wordt daarmee geen dag van bevrijding bedoeld, maar juist een dag van verwoesting. De Jeruzalemdag is een dag van blijdschap, maar ook van droefheid.

Een hedendaagse Talmoedeleerde legt uit hoe deze tegenstrijdige zaken op één dag kunnen worden beleefd. Hij zegt dat het een wonder van God was dat de stad in 1967 geheel werd bevrijd. Daarover moet vreugde zijn. 'Zonder de hand van God zouden we geen Joodse staat hebben, noch Jeruzalem.' (Veel orthodoxe Joden denken hier anders over, CN) Maar in

deze tijd van grote vreugde, kunnen we het verleden niet vergeten. De stad moet in de herinnering blijven als de plaats waar de grote feesten werden gevierd. De geleerde moet verklaren dat er bij alle vreugde toch iets wordt gemist. Jom Jeroesjalaiem is toch ook een dag van droefheid. In het huidige Jeruzalem wordt inderdaad iets gemist. In de oude stad is veel godsdienst. Vooral bij de Klaagmuur wordt veel de Joods orthodoxe godsdienst beoefend. Er is veel vreugde, maar er wordt iets gemist in Jeruzalem. Christus wordt er niet gevonden. In de stad is wel een ijver tot God, maar niet met verstand (Romeinen 10:2).

Jeruzalem blijft een bijzondere stad. Het oude gedeelte heeft een bijzondere bekoring. We vinden het bijzondere echter niet in de muren of andere bouwwerken. Ook vinden we het niet bij de huidige inwoners. Er zijn zelfs mensen die de stad liever vermijden. Er zou niets aantrekkelijks zijn. In zeker opzicht is dit wel te begrijpen. Toch blijft de stad bijzonder. Allereerst omdat de Zaligmaker Zijn werk er heeft gedaan. Hij heeft Jeruzalem ernstig gewaarschuwd. 'Jeruzalem, Jeruzalem, gij die de profeten doodt, en stenigt die tot u gezonden zijn, hoe menigmaal heb Ik uw kinderen willen bijeenvergaderen, gelijkerwijs een hen haar kiekens bijeenvergadert onder de vleugelen,

en gijlieden hebt niet gewild' (Matthheus 23:37). Hij is in Jeruzalem in Gethsemane geweest, ook op Golgotha. In Jeruzalem is een geopend graf. Vanaf de Olijfberg is Christus ten hemel gevaren. Vermenigvuldigen de gedachten niet als je in deze plaats rondwaalt?

Jeruzalem blijft ook bijzonder omdat het een afschaduwing is van het geestelijke Jeruzalem. De apostel Paulus schrijft in de Galatenbrief: 'Maar Jeruzalem dat boven is, dat is vrij, hetwelk is ons aller moeder' (Galaten 4:26). De gehele Kerk wordt van Boven bediend uit de volheid van Christus. Ze zijn vrijgemaakt van zonde en schuld. O, wat is het geestelijke Jeruzalem toch gelukkig! Kent u ook de bediening van Boven? Dan moet u vaak zien op de puinhopen van uw bestaan. Daarin is geen schoonheid te ontdekken. Gelukkig is de mens die bij ogenblikken mag geloven dat het niet bij die puinhopen blijft. Ondanks

alles, tóch op weg naar het nieuwe Jeruzalem. Daar zal geen inwoner meer zeggen: Ik ben ziek.

In die Godstad zal voor eeuwig de Koning worden aanschouwd in Zijn schoonheid. Het zal ook eeuwig een ongedeeld Jeruzalem zijn. 'Daar twist en wrok verdwijnt, het zal alles door de vrede bloeien.....' O, dan is er een volk dat mag zingen: 'Maar blij vooruitzicht dat mij streelt'. Het zal ook een ongedeeld Jeruzalem zijn, omdat God voor eeuwig Zijn Kerk uit Jood en heiden zal bijeenvergaderen. Beiden van vijanden tot vrienden gemaakt.

Hoe groot zal die dag van Jeruzalem zijn! Een dag van vreugde, niet gemengd met verdriet. 'En haar poorten zullen niet gesloten worden des daags; want aldaar zal geen nacht zijn' (Openbaring 21:25). Zult u ook in dat Jeruzalem zijn?

Lisse,

ds. C. Neele

te bestaan. Daarbij wordt opgemerkt dat het buitengewoon droevig is dat in een stad met ca. 70.000 inwoners de kerk na 60 jaar wegens vermindering van leden gesloten moest worden. Al deze jaren mocht in eenvoud het Woord Gods verkondigd worden.

Na het lezen van de lastbrieven vindt de verkiezing van het moderamen plaats. Gekozen worden: als preses ds. A. Schreuder, assessor-preses ds. A. Schot, 1^e scriba ds. F. Mulder; 2^e scriba oud. K.H. de Heer en als quaestor bij acclamatie J. Bonhof. Namens de particuliere synodi worden groeten en zegenwensen overgebracht door deputaten art.48 DKO. Namens PS Zuid-West door ds. M. Karens; namens de PS Zuid door ds. J. Schipper en namens de PS Noord-West ds. C.Neele.

Er is door de PS Oost in de vergadering van 2008 advies gevraagd aan het Deputaatschap Kerkrecht inzake de kerkrechtelijke fundering in relatie tot de arbeidsrechtelijke verhouding van een in het ambt dienende pastorale medewerker. De vergadering acht conform het advies van het deputaatschap Kerkrecht het uitoefenen van een ambt gecombineerd met een pastorale medewerker met een arbeidsovereenkomst in een gemeente onwenselijk en in strijd met de DKO. De kerkrechtelijke/ambtelijke en arbeidsrechtelijke verhouding is onduidelijk en kan zelfs in bepaalde situaties conflicterend zijn. Het destijds ingediende verzoek door de classis Kampen om middels een instructie bij de Generale Synode aandacht te vragen voor een verdere inhoudelijke doordenking van de functie van pastorale medewerker in de gemeente(n) en de kerkrechtelijke/arbeidsrechtelijke verhouding, wordt door de vergadering overgenomen. Besloten wordt een instructie op te stellen en ter behandeling door te sturen naar de Generale Synode van 2010.

Aan de drie classes wordt toestemming verleend tot herbenoeming voor een nieuwe termijn van de voorgedragen zittende bestuursleden van de Stichting tot Financiële Hulpverlening aan Instellingen in de Particuliere Synode Oost. Er zijn door geen van de drie classes punten ter behandeling ingediend.

De gemeente De Valk-Wekerom wordt aangewezen om de Particuliere Synode Oost op **20 mei 2010** bijeen te roepen. Plaats van vergaderen is Barneveld. Op **19 mei** zal in de gemeente De Valk-Wekerom een bidstond worden gehouden. In deze dienst zal de preses van deze vergadering, ds. A. Schreuder voorgaan.

Sluiting

De preses gaat over tot sluiting. Hij dankt

KERKNIEUWS

■ INGEBRUIKNEMING NIEUW KERKGEBOUW TE EMMELOORD

Op woensdag 2 september zal ons nieuwe kerkgebouw, Reestdal 25 officieel in gebruik genomen worden in een dienst die geleid zal worden door onze consulent ds. A. Schot. Deze dienst vangt aan om 19.30 uur.

Kerkenraad Geref. Gemeente Emmeloord.

■ VERSLAG VERGADERING PS OOST 28 MEI 2009 RIJSSSEN-NOORD

Bidstond

Aan de vooravond van de synodevergadering werd een bidstond gehouden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Beekbergen waarin ds. A. Schreuder, de preses van de vorige synode, vooringing. De tekst van de prediking was: Joh.16:33. Het thema was: 'Christus' afscheidswoord tot Zijn kinderen op aarde'. Het werd uitgewerkt in vier punten: 1. Een onderwijzend woord; 2. Een stellige waarheid; 3. Een krachtige opwekking; 4. Een troostvolle verzekering.

Synodevergadering

Ds. A. Schreuder, consulent van de roepende kerk van Beekbergen, opent de vergadering. Hij laat zingen psalm 123 vers 1, leest Psalm 123 en gaat voor in gebed. Vervolgens spreekt hij een openingswoord naar aanleiding van het gelezen Schriftgedeelte.

Hij roept de afgevaardigden, de aanwezige deputaten naar artikel 48 D.K.O., alsmede de belangstellenden een hartelijk welkom toe en wijst vervolgens op de te memoreren zaken, zoals die zijn vermeld in bijlage 1 van de agenda. Hij vestigt daarbij aanvullend de aandacht op het 25-jarig bestaan van de gemeente De Valk-Wekerom, de instituering van de gemeente Barneveld-Zuid en het 75-jarig bestaan van de gemeente te Nunspeet. Vanuit de classis Barneveld wordt hieraan nog toegevoegd dat op 21 februari 2009 diaken H. van den Brink te Barneveld is overleden. Vanuit de classis Rijssen wordt hieraan toegevoegd dat op 28 februari 2009 ds. A. Schreuder 12½ jaar predikant mocht zijn en dat de gemeente Almelo per 3 maart 2009 als zelfstandige gemeente is opgehouden

een ieder voor de inbreng en de verbondenheid waarin vergaderd mocht worden. De preses wenst dat de gestalte van de dichter van Psalm 123 de onze zou mogen zijn om als onwaardigen het oog te slaan op de grote Ambtsdrager in de hemel, smekend om de krachtige doorwerking van Gods Geest op de prediking van het Woord ter uitbreiding van Gods koninkrijk en tot de eer des Heeren. De preses dankt de roepende kerk voor de voorbereiding van deze vergadering en de koster voor de goede verzorging. Tenslotte verzoekt de preses de assessorpreses ds. A. Schot, de vergadering te beëindigen. Deze verzoekt te zingen Psalm 51:6, waarna hij voorgaat in dankgebed en tevens voor de maaltijd een zegen vraagt.

K.H. de Heer, 2^e scriba.

■ MUTATIES KERKELIJK JAARBOEK

- Pag. 80, **DEPUTAATSCHAP VOOR STUDERENDEN.**
Kring Delft: H. van Dam is i.v.m. verhuizing naar Leusden geen mentor meer van deze kring.
- Pag. 368, **gemeente ZWIJNDRECHT.**
Scriba (m.i.v. 1 september 2009): J. Verschoor, Prinsessepark 45, 3331 GZ Zwijndrecht, tel. 078-619 39 64.

■ VERSLAG AFSCHIEDSDIENST DS. J. VAN BELZEN

Op 28 juni 2009 nam ds. J. van Belzen afscheid van de gemeente Veenendaal. Het thema van de preek was *het gebed van een herder* n.a.v. Jeremia 17:16, dat werd uitgewerkt in drie gedachten.

1. De aandrang van de herder. Jeremia gaat gebogen onder de ongerechtigheden en de verharding van Juda. Hij heeft Gods boodschap gebracht, maar het volk luistert niet. In de gevangenis bidt Jeremia: Heere, Gij weet dat ik het goede voor Juda heb gezocht. Gemeente, ik ben geen Jeremia, maar ook ik heb uw behoud op het oog gehad, uw eeuwige zaligheid in de Heere Jezus Christus. En het volk, waar de Heere Zijn genade in verheerlijkte, heb ik geen rust buiten Christus gegeven. Jeremia was een onderherder, Christus is de enige Herder der schapen. De onderherder moet achter die Opperste Herder aankomen. De onderherder beoogt de groei en het welzijn van zijn kudde. Hij moet oog hebben voor de lammetjes en waken voor allerlei gevaren. Hij heeft de schapen te leiden naar de Fontein van heil. De herder gaat ook over het rotsgebergte en door diepe ravijnen, opdat de gangen van de schapen vastgemaakt worden.

2. De waakzaamheid van de herder. "...ook heb ik den dodelijken dag niet begeerd." Daar wordt de ballingschap

mee bedoeld en de verwoesting van stad en tempel. Juda heeft zelf die dodelijke dag wel begeerd. Zo hebben wij door onze ongehoorzaamheid in Adam de dodelijke dag over ons leven uitgeroepen. Zijn we al aan die dodelijke breuk ontdekt? Nog dringt de Heere aan: Ik heb geen lust in uw dood, maar daarin heb ik lust, dat de goddeloze zich bekere en leve. Ik heb begeerd, dat de dodelijke dag in geestelijk opzicht mocht aanbrenken. Die dodelijke dag, wanneer de droefheid naar God en de innerlijke smart over de zonde gekend worden. Die dodelijke dag, als de Heere alle gronden ontnemt, die niet houdbaar zijn voor de eeuwigheid, als Hij om Zijn recht komt en betaling eist. O, wonder, toen werd het een dag dat de verlossing in Christus ging lichten, dat de ruimte in die gezegende Ander werd aangewezen. En dat, omdat het voor Christus een dodelijke dag werd, toen God om Zijn recht kwam. Toen Hij de deugden Gods verheerlijkt heeft.

3. De oprechtheid van de herder. Bij alle valse aantijgingen van Juda kon Jeremia zeggen: *Heere, Gij weet het.* Dat was troostvol voor Jeremia, maar ook voor Gods knechten, ondanks alle schuld en tekort. *Wat uit mijn lippen is gegaan, is voor Uw aangezicht geweest.* Van nature

bedoelen onze lippen nooit meer Gods eer. Daarom is in de ambtelijke bediening nodig dat die onreine lippen, dienst voor dienst, aangeroerd worden met een kool van het altaar. Om te verkondigen, niet alleen een rijke Christus voor een arme zondaar, maar ook hoe het er in de praktijk aan toe gaat. Om die Zaligmaker aan te wijzen voor een zondezieke ziel, die met zijn zonde en schuld geen raad meer weet. Om Christus uit te stallen in Zijn vernedering en verhoging.

Gemeente, wij zullen elkaar eenmaal weer ontmoeten. Ik heb Gods Woord gebracht. Hoe hebt u het gehoord? Hebt u het naast u neergelegd? Of heeft dat Woord u in de knel gebracht? Wie Hem nederig valt te voet, zal van Hem Zijn wegen leren.

Na de preek sprak de dominee nog enkele dankwoorden. Ds. F. Mulder hield een toespraak namens de classis en ouderling G. van den Berg namens de kerkenraad en gemeente. Nadat psalm 121:3 en 4 de scheidende predikant en zijn gezin waren toegezongen, sprak ds. Van Belzen voor de laatste keer als predikant van Veenendaal de zegen uit.

Kerkenraad Geref. Gemeente Veenendaal

BERICHTEN

■ MEDEDELING VAN DE CGO

De Bijbel lezen in de grondtaal

Bij voldoende inschrijvingen starten in het komende cursusjaar opnieuw cursussen Hebreeuws en/of Grieks. U kunt zich inschrijven voor een beginnerscursus of voor een post-hbocursus. Beide cursussen duren 2 jaar en worden gegeven op woensdagavonden in het gebouw van het Driestar College, Ronsseplein 1 te Gouda.

U kunt een folder en een inschrijfformulier downloaden via de website www.cgo.nu. Nadere informatie kunt u ook verkrijgen bij mev. drs. C.J.J. Clements, tel. 0182-531522 of e-mail: cjj@solcon.nl

■ CONTACTGROEPEN HELPENDE HANDEN

Helpende Handen organiseert dit najaar weer verschillende contactgroepbijeen-

komsten. Tijdens deze bijeenkomsten is er voor ouders, mensen met een beperking en andere verwanten gelegenheid voor ontmoeting en het uitwisselen van ervaringen. U bent van harte welkom!

Zaterdag 12 september wordt in Woerden de bijeenkomst van de *contactgroep Autisme* gehouden over *Grenzen stellen aan kinderen met autisme*.

Zaterdag 26 september wordt de jaarlijkse Zeeuwse jongerendag gehouden voor *jongeren* vanaf 18 jaar die het speciaal onderwijs bezocht hebben.

Ook de *contactgroep Niet-aangeboren hersenletsel* houdt haar bijeenkomst op **zaterdag 26 september**. Het onderwerp van de bijeenkomst, die in Woerden wordt gehouden, is *De zorg van/voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel*.

Zaterdag 10 oktober wordt de najaarsbijeenkomst van de *contactgroep lichamelijk gehandicapten regio Zuid-West-Nederland* gehouden in 's Gravenpolder. 's Morgens wordt gesproken over ziekten in de Bijbel en 's middags is er een dia-presentatie over aids in Afrika.

De *contactgroep Epilepsie* komt op **zaterdag 7 november** bijeen in Woerden, rond het thema *Epilepsie en de omgeving*. De *contactgroep Gedragsproblemen* houdt in het najaar drie bijeenkomsten over *Brussen: broers en zussen van kinderen met een ontwikkelingsstoornis*.

Donderdagavond 12 november is er een bijeenkomst in Apeldoorn en Tholen en op **donderdagavond 26 november** in Gouda.

Zaterdag 14 november wordt een ontmoetingsbijeenkomst gehouden van de *contactgroep Schisis* met als thema *Orthodontie*.

Donderdagavond 19 november staan de deelnemers van de *contactgroep Spina Bifida* in Woerden stil bij het thema *Gods leiding in ons leven*.

Zaterdag 21 november houdt de *contactgroep lichamelijk gehandicapten regio Centraal-Nederland* haar najaarsbijeenkomst in Barendrecht. Het middagprogramma wordt verzorgd door de stichting Bonisa.

Voor meer informatie kunt u bellen naar het landelijk bureau van Helpende Handen: 0348-48 99 70. E-mailen kan ook: info@helpendehanden.nl. U kunt ook onze website bezoeken: www.helpendehanden.nl

■ ROMMELMARKT TE NIEUWE-TONGE

Op **zaterdag 29 augustus** van 9.00 tot 15.00 uur zal de Gereformeerde Gemeente te Nieuwe-Tonge haar jaarlijkse rommelmarkt houden op het terrein rondom de kerk en in de Oranjestraat. De opbrengst hiervan komt geheel ten goede aan de aflossing van kerkbouwschuld. De markt omvat ongeveer 60 kra- men.

Naast heel veel "rommel" worden een groot aantal verschillende soorten artikelen en etenswaren ten verkoop aangeboden. Ook wordt aan de kinderen gedacht.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

RECHT OP VERSCHIL

Zoals u wellicht reeds hebt gelezen wordt door de Roosevelt Academy een onderzoek gedaan onder de titel 'Recht op verschil'. In dat onderzoek wordt gevraagd naar de mening van hen die aan het onderzoek meedoen over: het vrouwenstandpunt van de SGP, de discussie over homoseksualiteit, de plaats voor christenen in deze samenleving, de wijze waarop over deze zaken wordt gesproken in de samenleving, enz.

Men kan aan het onderzoek deelnemen door op internet een vragenlijst in te vullen. De website is www.gelijksheidsonderzoek.nl.

Het Deputaatschap bij de Hoge Overheid wil de lezers van De Saambinder graag oproepen om aan dit onderzoek deel te nemen. Het is van groot belang dat ook de mening van hen die nog aan de normen van Gods Woord willen vasthouden, gehoord wordt. De wereld zwijgt ook niet over haar opvattingen. Wil die aan anderen opdringen, ondanks al het spreken over tolerantie. Laten wij niet nalaten om als daarvoor de gelegenheid geboden wordt een Schriftuurlijk geluid te laten horen. Als we niet meedoen wordt er zonder ons over ons gesproken en geoordeeld.

Het Deputaatschap bij de Hoge Overheid.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 23 AUGUSTUS 2009

Aagtekerke 9.30, 14.30 en 19.00 uur leesdienst; Aalburg 18.00 uur ds. Van Gelder; Aalst 14.30 uur ds. Labee en 18.30 uur ds. Hakvoort; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 18.00 uur ds. Kleppe; Arnhem 16.00 uur ds. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Mijnders; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. De Heer; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.00 uur ds. Schipper; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Schipper; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 15.15 uur ds. A.B. van der Heiden; Deventer 18.30 uur ds. Kattenberg; Dirksland 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Doetinchem 15.00 uur ds. Schreuder; Dordrecht 10.00 (H.D.) en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.15 en 19.00 uur ds. Sonneveld; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 9.30 en 15.00 uur ds. Vogelaar; Enkhuizen 10.00 en 16.00 uur kand. Boeder; Ermelo 9.30 uur ds. Sonneveld en 16.00 uur ds. De Heer; Goes 9.30, 14.00 en 18.00 uur lees-

dienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. Hakvoort; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur (H.D.) ds. L. Blok en 14.00 uur leesdienst; Groningen 15.30 uur stud. Maljaars; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels en 18.00 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joosse; Hilversum 15.30 uur ds. W. Harinck; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. Tuinier; Houten 11.00 en 17.00 uur leesdienst; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kamperland 14.00 uur ds. Meeuw; Kapelle-Biezeling 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Kortgene 14.30 uur ds. Van Krimpen; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. Hoogerland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 14.30 uur ds. Brugge; Lelystad 9.30 uur ds. Kattenberg en 19.00 uur stud. Maljaars; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Marknesse 19.00 uur ds. Schot; Meeuwen 14.30 uur ds. Melis; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. Moens en 14.30 uur leesdienst; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur leesdienst en 14.00 uur ds. Moens; Middelburg-Zuid 14.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. P. Blok;

Moerkapelle 9.30 en 15.30 uur (doventolk) ds. Hofman; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 en 18.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Nieuwe Tonge 14.30 uur ds. Bakker; Nieuwer ter Aa 19.00 uur ds. Visscher; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Verweij; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oosterland 10.00 en 14.30 uur stud. Baaijens; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. J. Karels; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Oudemirdum 9.30 en 19.00 uur kand. Bredeweg; Poortugaal 9.30 uur ds. Van Gelder; Poortvliet 10.00 en 18.30 uur stud. Visser; Puttershoek 10.00 uur ds. Clements en 19.00 uur ds. P. Mulder; Rhenen 15.30 uur ds. Pater (H.D.); Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 19.00 uur ds. Silfhout; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 18.30 uur ds. C. Harinck; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. De Leeuw; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.00 uur kand. Van Rijswijk; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 10.00 uur ds. Paul en 17.30 uur ds. Van der Net; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 en 19.00 uur ds. W.J. Karels; Soest 15.00 uur ds. F. Mulder; Spijkenisse 19.00 uur ds. Clements; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. Karens; Stad aan 't Haringvliet 18.00 uur stud. Baaijens; Terneuzen 15.00 uur ds. Golverdingen; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. Kleppe; Tricht-Geldermalsen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 10.00 uur ds. Kleppe en 19.15 uur ds. Joosse; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 15.30 uur ds. Verschuure; Vlaarding 14.30 uur ds. Van der Net; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Golverdingen en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. Meeuse; Westzaan 15.30 uur ds. Heijkamp; Wierden 14.00 uur (In Herv. Kerk, Hoge Hexel) ds. De Wit; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. L. Blok; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 16.30 uur ds. Paul; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 en 19.00 uur leesdienst.

■ DINSDAG 25 AUGUSTUS 2009

Borssele 19.30 uur ds. Van Gelder; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Van Ekeveld; Doetinchem 19.30 uur ds. De Heer; Enter 19.30 uur kand. Bredeweg (In de Ger. Kerk, Rijssenseweg 12); Gorinchem 18.30 uur ds. Hofman (huw.bev.); Opperdoes 19.30 uur ds. Van Dieren; Rhenen 19.30 uur ds. Mondria; Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Melis; Stad aan 't Haringvliet 19.30 uur ds. Karens; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. Beens; Utrecht 20.00 uur ds. Van Boven; Westzaan 19.30 uur ds. W. Harinck.

■ WOENSDAG 26 AUGUSTUS 2009

Aalst 19.30 uur ds. Visscher; Brakel 19.30 uur ds. Schot; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven; Dinteloord 19.30 uur ds. Melis; Elspeet 19.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 19.30 uur ds. Tuinier; Ermelo 19.30 uur ds. Veenendaal; Genemuiden 19.30 uur ds. Brugge; Hilversum 19.45 uur ds. Tanis; Hoogeveen 19.30 uur ds. Vermeij; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. Silfhout; Middelburg-Zuid 19.30 uur ds. Hakvoort; Nijkerk 19.30 uur ds. Van Dieren; Nisse 19.30 uur ds. De Leeuw; Opheusden 19.30 uur ds. Van der Net; Puttershoek 19.30 uur ds. Bakker; Rilland-Bath 19.30 uur ds. Van Manen; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Joosse; Spijkenisse 19.45 uur ds. Gunst; Wageningen 19.30 uur ds. De Wit (zendingsdienst); Werkendam 19.30 uur ds. Beens (zendingsdienst); Zoetermeer 19.30 uur ds. Van Krimpen.

■ DONDERDAG 27 AUGUSTUS 2009

Aalburg 19.30 uur ds. Silfhout; Barneveld-Centrum 12.30 uur ds. W. Harinck (huw. bev.); Beekbergen 19.30 uur ds. Hogchem; Berkenwoude 19.30 uur ds. Terlouw; Den Helder 19.30 uur ds. B. van der Heiden; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. Vischer; Kamperland 19.30 uur ds. Karens; Leerdam 19.30 uur ds. Mondria; Melissant 19.30 uur ds. L. Blok; Naaldwijk 19.45 uur ds. F. Mulder; Oosterland 19.30 uur ds. De Leeuw; Oostvoorne 19.30 uur ds. W.J. Karels; Ouddorp 19.30 uur ds. Vermeij; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. Pater; Terwolde-De Vecht 14.00 uur ds. Schot (huw.bev.); Vlaarding 15.00 uur ds. P. Mulder (huw.bev.); Zaandam 19.30 uur ds. Baan.

■ VRIJDAG 28 AUGUSTUS 2009

Barneveld-Centrum 13.45 ds. Hogchem (huw.bev.); Moerkapelle 13.30 uur ds. Clements (huw.bev.); Scherpenisse 15.00 uur ds. Bakker (huw.bev.).

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

DUITSLAND: EEN MOOI LAND MET LEGE KERKEN...

Duitsland is mooi, maar geestelijk enorm arm. De waarheid naar Gods Woord wordt bijna niet meer verkondigd. Met uw bijdrage kunnen wij vertaalde werken van Hollandse en puriteinse oudvaders daar weer onder de aandacht brengen. Zie onze website www.svvhed.org voor meer info. Wilt u ons werk steunen?

STICHTING SVVHED

T 0416 - 691788

info@svvhed.org

Gift: 548.98.79.20

HEIDELBERG & DORDRECHT

Nog even voordelig een paar dagen er tussenuit? Nog te huur vanaf 20 aug. **gezellige vakantie-woning** in Borssele (ZLD). **Rolstoel-vriendelijk**. Van alle gemakken voorzien. Ook voor senioren. **Laag tarief**. Ook per dag boeken mogelijk. Meer info: 06-46715178.

Nette man (52) **zoekt kleine woonruimte in Geldermalsen** of directe omgeving Tel: 0683069499

Vertrek vanuit regio Ridderkerk

**5-daagse busexcursiereis Sauerland /
D.V. maandag 14 t/m vrijdag 18 september**

Op slechts 5 uur rijden ligt het 'mooie land van de duizend bergen' met zijn schilderachtige stadjes en dorpen. Verblijf in een keurig en zeer goed verzorgd familiehotel (met lift), met uitstekend ontbijt en diner. Met o.a. bezoek aan glasblazerij, Korbach, Fritzlar, slot Bad Arolsen (waar koningin Emma geboren en getrouwd is), vaartocht Diemelsee. Het

geheel is voorzien van prachtige natuurtochten door Sauerland. Deelnameprijs € 435,-. Prijs is inclusief luxe touringcar, keurig hotel, 4x ontbijt, 4x diner, koffie en gebak heenweg, alle excursie-, vaar-, entree-, en gids-gelden. De 1p kamertoeslag bedraagt €35,-. Wij rekenen geen administratiekosten, reserveringskosten of andere prijsopdrijvende kosten.

Opstapplaatsen: Kerken Ger. Gem. Capelle a/d IJssel, Ridderkerk, Hendrik Ido Ambacht, Zwijndrecht, Dordrecht en dan gelijk naar Sauerland. Serviceroute van nog geen uur, zowel heen- als terugweg.

Voor uitgebreide info zie onze website www.burgtours.nl
BURGTOURS, Margrietstraat 30, 4401 EZ Yerseke,
tel. 0113-573681, info@burgtours.nl

Rust en ontspanning in de prachtige Eifel! Ruime appartementen te huur. Inl.: 0118-606707 en www.huizesolagrati.nl.

Studente TU Delft 21 jr. zoekt **per direct** woonruimte in Delft of omgeving. Wie helpt? 06-48038149

Juf zoekt ivm werk, zsm zelfst. **woonruimte** in Poederoijen of omgeving. Tel: 06-23883310

Als je **leraar** wilt worden, moet je in **Gouda** zijn

Driestar educatief dat is duidelijk

- *Een stevige christelijke basis*
- *Gedegen kennis van theorie en praktijk*
- *Uitbouw van eigen interessegebieden*
- *Een boeiend studentenleven*
- *Uitzicht op een aantrekkelijke baan*

AGENDA

Kom naar een voorlichtingsmoment om ons te ontmoeten!

28 augustus 2009	Open avond	Leraar voortgezet onderwijs
11 december 2009	Open dag	Leraar basisonderwijs
6 januari 2010	Open avond	Leraar voortgezet onderwijs

Driestar educatief

Voor vitaal christelijk onderwijs

zie www.driestar-educatief.nl/hogeschool

Reformatrice Psychologenpraktijk Nederland

Identiteitsbewust, Persoonlijk, Vertrouwelĳk, Doelgericht

Wij bieden identiteit bewuste hulp in de vorm van begeleiding en behandeling van mensen met o.a.: Relatieproblemen, Opvoedingsvragen, Gezinsproblemen, Persoonlijke problematiek (zoals Depressie, Angst), Arbeidsproblemen en een Autistisch Spectrum Stoomis.

Voor meer informatie of aanmelding:
010 - 483 64 08

Vestigingslocatie: Alblasserdam
info@rpnederland.nl www.rpnederland.nl

- DIVERSE BLOKFLUITEN
- DWARSFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- ROEMEENSE PANFLUITEN
- VIOLEN

R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

Voor een zorgzame begeleiding

Lastminute Zuna bij Rijssen voor een mooie fiets-/ wandelvakantie laatste bungalow's vanaf 28 aug nu voor € 200.- p/w excl. tel 0548-512790 of kijk op www.vakantieoordholsappel.nl

Exclusieve **stacaravan Vierhouten** vanaf 150,- per week
T.0647315418

Onze **luxe vakantiebungalow 'TABERNA'** op 't Lochtenveld in **Elspeet** is te huur vanaf week 36. Voor informatie: www.taberna-elspeet.nl. U kunt ons mailen op info@taberna-elspeet.nl of bellen naar 078 6122667 / 06 2827 2379

DRINGENDE OPROEP

Het Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten roept sollicitanten op voor de volgende functie:

Evangelist in Boké (Guinee)

Taakinhoud:

- Het initiëren, coördineren en begeleiden van zendings- en evangelisatieactiviteiten met een gemeentestichtend karakter in Boké
- Beheren van de leeszaal
- Samen met de andere teamleden verantwoordelijkheid dragen voor de uitvoering van het zendingswerk van ZGG in Guinee

Vereisten

- HBO werk- en denkniveau; bij voorkeur theologische opleiding
- Bereidheid om naast het Frans de Sosotaaal te leren
- In staat zijn soepel om te gaan met cultuurverschillen
- Flexibele instelling en goede contactuele eigenschappen

Vanwege de aard van dit zendingswerk zoeken wij iemand van 25 jaar of ouder.

Het betreft een uitzending voor ten minste vijf jaar.

Van sollicitanten wordt verwacht dat zij lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten en zich verbonden voelen met de zendingsopdracht zoals die namens onze gemeenten gestalte krijgt.

De vervulling van deze vacature heeft voorrang boven het vervullen van andere nog openstaande vacatures.

Sinds 1991 verricht ZGG onder de naam *Mission Evangélique Réformée Neerlandaise pionierszendingswerk in drie gebieden in Guinee: in de stad Boké en omgeving, in het aangrenzende Mogofingebied (Garama) en sinds 2008 ook in het Araponkagebied, waar de stad Coliah ligt. De bevolking in deze gebieden is voornamelijk moslim.*

Schriftelijke sollicitaties met vermelding van opleiding, ervaring en referentieadressen graag voor 4 september 2009 richten aan: Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten, t.a.v. de heer drs. P. Eikelboom, directeur, Postbus 232, 3440 AE Woerden.

De sollicitatiegesprekken zullen plaatsvinden op D.v. 11 en 25 september 2009.

Voor inlichtingen over deze functie of voor open sollicitaties kan contact worden opgenomen met de heer P. Eikelboom (kantoor: 0348-489950, privé 0318-634626) of de heer J.H. van Doleweerd (kantoor: 0348-489950, privé: 0343-442047).

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Te koop aangeboden:
Eminent elektronisch 2 klaviers
orgel met volledig pedaal.
Tegen elk aannemelijk bod.
Te bevragen Rehobothkerk
Geref. Gem. Zeist de heer M. Geluk
Tel. 030-6915746.

TRUKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*

Telefoon (0172) 21 21 22
Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
Wij verzorgen alleen begrafenissen
Dag en nacht bereikbaar - overal te ontbieden

Zorg dichtbij

Rotterdam • Gouda • Veerendaal
Zwijndrecht • Gorinchem
Goes *Actief in uw regio!*

Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:
• **Huishoudelijke verzorging**
• **Persoonlijke verzorging**
• **Verpleging**
• **Psychosociale zorg**

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG
T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl
Zorg met een eigen kleur

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26 tel. 0318-526641
3905 JR Veerendaal www.wegenaar.nl

Wij verzorgen begrafenissen in Veerendaal, Ede, Bennekom, Wageningen, Rhenen e.o.

Waardevolle en stijlvolle verzorging

van begrafenissen met aandacht voor persoonlijke wensen. In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzoorgers:
• H. de Jongh • P.H. van der Leer • D.D.E. Melieste

Begrafenisonderneming de Jongh
Hardinxveld-Giessendam:
Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54
Waardeburch:
Kerkstraat 17b, Tel. (0418) 65 20 39

Te Koop in Kampen:
Fraaie **eengezinswoning**, dichtbij school en voorzieningen.
Tel: 038-3337676.

Van Horssen bv
BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

AMELAND-Terschelling-Bakkeveen (fri.)t.h. luxe Chalets
en Stacaravans vrij na 21/8
huur niet duur! Kijk op
www.vdsluisvakanties.nl
of bel 0512-516096

begrafenisverzorging Den Hollander

Begrafenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509
www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Geerts
herenkleding

Ambtskleding
Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.
Trouwkostuums - Jacquets - Pantalons
Streeppantalons - Overhemden
Stropdassen - Sokken - Dverjassen
Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 b.g.g: 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. GESLOTEN,
DI T/M DO 9-18 UUR,
VR 9-21 UUR EN ZA 9-17 UUR.
OP AFSpraak MOGELIJK

Te koop aangeboden in Den Haag: nette 2-kamerwoning
(4e woonlaag), >50 m², incl. stoffering en berging op beg.gr.
Service- en Vve bijdrage 140,= p/mnd (= incl. water)
Dichtbij OV en uitvalswegen.
Vraagprijs 105.500 (k.k.)
Tel. na 18 uur: 0703609021,
b.g.g. 0614242979

Op zoek naar een doopjurk of dooppakje?

Kijk op **www.naaiatelier-jannie.nl** voor onze uitgebreide collectie of bel ons voor een afspraak!

J.W. Petersen-de Langen
Beethovenlaan 54
8071 VL Nunspeet
Tel. 0341-257203

Boekhandel en Antiquariaat De Roo

Ruim assortiment nieuwe en 2^e hands boeken: Theologie (prekenboeken, levensbeschrijvingen, Bijbelcommentaren), Bijbels (sv), kinderboeken en leesboeken. Ook voor uw cd's en kaarten

www.derooboeken.nl
Van Meelstraat 12 3331 KR Zwijndrecht
078-6124081
Tevens inkoop/taxatie

maandag gesloten gratis parkeren

BEGRAFENISVERZORGING KINA
010 - 458 31 12

Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932
Capelle aan den IJssel Gouda

Wij verzorgen alleen begrafenissen.